

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudkyně Michaely Bejčkové a soudce Zdeňka Kühna v právní věci žalobce: **H. K.**, zastoupeného Mgr. Bc. Filipem Schmidtem, LL.M., advokátem se sídlem Ověnecká 78/33, Praha 7, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 1. 2019, čj. OAM-372/VL-18-P10-PD3-2009-II, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 15. 6. 2020, čj. 75 Az 1/2019-44,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Bc. Filipu Schmidtovi, LL.M., advokátovi, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši **8 228 Kč**, která mu bude proplacena do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení z účtu Nejvyššího správního soudu.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce přicestoval do Česka jako státní příslušník Kazachstánu v roce 2006 spolu se svými rodiči a třemi sourozenci. Dne 28. 5. 2009 podal žalobcův otec jménem svým a svých nezletilých dětí opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, v níž tvrdil, že jim v zemi původu hrozí pronásledování z náboženských důvodů. Žalovaný rozhodnutím ze dne 9. 9. 2011 udělil všem (otci a jeho čtyřem dětem) doplňkovou ochranu. Obavy z náboženské perzekuce neshledal žalovaný opodstatněnými, ale zjistil, že žalobcova nezletilá sestra narozená již na českém území by mohla mít při návratu vážné problémy získat kazašské státní občanství (její rodiče totiž nejsou vedeni v konzulární evidenci velvyslanectví Kazašské republiky, protože se v určené době po příjezdu do Česka nezaregistrovali na kazašském konzulátu). Jelikož by toto postavení mohlo žalobcovu sestru v Kazachstánu značně omezovat v přístupu ke zdravotní péči, vzdělání, zaměstnání či sociálnímu systému, a nelze ani vyloučit, že by byla odebrána rodičům a umístěna do náhradní výchovné péče, udělil jí žalovaný doplňkovou ochranu podle §14a odst. 2 písm. d) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Žalobci, jeho otci a dalším sourozencům žalovaný udělil doplňkovou ochranu za účelem sloučení rodiny podle § 14b odst. 1 zákona o azylu.

Žalovaný následně žalobci prodloužil doplňkovou ochranu ještě dvakrát, a to rozhodnutími ze dne 10. 9. 2014 a ze dne 26. 9. 2016.

[2] Dne 2. 8. 2018 požádal žalobce potřeť o prodloužení doplňkové ochrany. Uvedl, že stále trvají důvody, pro něž žalovaný udělil doplňkovou ochranu žalobcovým sourozencům bez státní příslušnosti. Ačkoli je žalobce již plnoletý, nadále sdílí domácnost s rodiči a podílí se finančně i emocionálně na péči o sourozence. Při pohovoru dále sdělil, že se v zemi původu obává zatčení kvůli své islámské víře.

[3] Žalovaný žalobci neprodloužil doplňkovou ochranu, neboť vyhodnotil, že žalobce již není rodinným příslušníkem osoby požívající doplňkovou ochranu. Je plnoletý, dokončil studia, pracuje, do místa společného bydliště s rodiči dojíždí na víkendy. Za své sourozence není právně ani finančně odpovědný a může si upravit své pobytové oprávnění za pomoci zákona o pobytu cizinců na území ČR. Žalobcovy obavy z návratu do země původu kvůli náboženskému vyznání považoval žalovaný za obecné a nepodložené.

[4] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou, kterou krajský soud zamítl.

[5] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost. Namítá v ní, že se krajský soud nezabýval jeho žalobním tvrzením, že je osobou bez státní příslušnosti: jelikož pobývá na území ČR déle než pět let, není už občanem Kazachstánu. Stěžovatelovo vycestování by představovalo nepřiměřený zásah do soukromého života jeho samotného i jeho rodiny. Žádost o trvalý pobyt jeho pobytovou situaci nevyřeší, neboť již byla dvakrát zamítnuta. Krajský soud by se měl také zabývat důvody, které brání udělit stěžovateli povolení k pobytu.

[6] Žalovaný a krajský soud podle se podle stěžovatele nedostatečně vypořádali s jeho obavami z pronásledování z náboženských důvodů prostým konstatováním, že stěžovatel sám (do svých pěti let) žádné problémy nepociťoval.

[7] Ve věcech mezinárodní ochrany se NSS po posouzení přípustnosti kasační stížnosti zabývá otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele (§ 104a s. ř. s.). Není-li tomu tak, soud kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou (viz usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS).

[8] Stěžovatel spatřuje přijatelnost kasační stížnosti v tom, že pochybení krajského soudu mohlo mít dopad do stěžovatelova hmotněprávního postavení a krajský soud nerespektoval ustálenou judikaturu. Krajský soud současně hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva mimo jiné tím, že se nevypořádal s jinými důvody pro udělení doplňkové ochrany, než pro které byla stěžovateli doplňková ochrana původně udělena, a v otázce důkazního břemene v řízení o prodloužení doplňkové ochrany.

[9] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[10] Stěžovatel v žalobě namítal, že není občanem Kazachstánu a nemůže se tam vrátit, jelikož pro tento stát nemá žádné pobytové oprávnění. Žalovaný měl proto vztáhnout závěry ohledně stěžovatelovy sestry i na stěžovatele a prodloužit mu doplňkovou ochranu.

NSS souhlasí se stěžovatelem, že se krajský soud touto žalobní námitkou nezabýval. Zároveň však toto pochybení nezakládá přijatelnost kasační stížnosti, neboť nepřesahuje stěžovatelovy vlastní zájmy. Zejména nemohlo mít dopad do stěžovatelova hmotněprávního postavení.

[11] Stěžovatel považuje za podstatnou skutečnost pro udělení doplňkové ochrany svou domněnku, že je osobou bez státní příslušnosti. I kdyby stěžovatel takovou osobou byl, není postavení apatridy v zemi původu bez dalšího důvodem pro udělení doplňkové ochrany, ale může jím být jen tehdy, pokud je toto postavení spojeno s natolik minimálním standardem cizineckého režimu, že naplňuje pojem nelidského či ponižujícího zacházení (srov. rozsudek NSS ze dne 10. 1. 2007, čj. 6 Azs 80/2006-64, č. 1659/2008 Sb. NSS) či pokud by bylo vycestování cizince v rozporu s mezinárodními závazky České republiky [k tomu blíže body 24–26 rozsudku NSS ze dne 26. 3. 2020, čj. 6 Azs 258/2019-31, č. 4030/2020 Sb. NSS]. Stěžovatel však ve správním řízení nic takového netvrdil (ostatně tvrzení o ztrátě státního občanství uplatnil poprvé až v žalobě). NSS v případě stěžovatelových krajanů v podobném postavení opakovaně dospěl k závěru, že jim mezinárodní ochrana nenáleží (srov. např. usnesení NSS ze dne 30. 9. 2014, čj. 3 Azs 57/2014-33, a ze dne 31. 5. 2018, čj. 1 Azs 355/2017-33). Stěžovatel je jako zletilá a soběstačná osoba narozená v Kazachstánu v odlišné situaci než jeho nezletilá sestra, která má jen český rodný list. NSS poukazuje rovněž na to, že ačkoli stěžovatel v kasační stížnosti tvrdí, že nikdy nedisponoval doklady vydanými v Kazachstánu, při pohovoru výslovně potvrdil, že měl platný kazašský pas až do roku 2016.

[12] NSS připomíná, že stěžovateli, jeho otci a třem sourozencům byla původně udělena doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, a nebyly shledány důvody pro udělení azylu z náboženských ani jiných důvodů. Není však pravda, že se žalovaný nevypořádal s jinými důvody pro udělení mezinárodní ochrany, než pro které stěžovateli původně přiznal doplňkovou ochranu. Žalovaný se s nimi vypořádal, pouze je nepovažoval za opodstatněné. NSS se s jeho závěry ztotožňuje, stejně jako před ním krajský soud. Tyto závěry jsou v souladu s judikaturou NSS týkající se řadových vyznavačů tzv. čistého islámu v Kazachstánu (srov. např. rozsudky ze dne 24. 4. 2008, čj. 7 Azs 12/2008-98, a ze dne 10. 6. 2008, čj. 8 Azs 23/2008-75, či usnesení ze dne 31. 3. 2015, čj. 2 Azs 230/2014-48, a judikaturu citovanou v jeho bodě 12).

[13] Ačkoli je stěžovatelova snaha o setrvání na území ČR a zachování blízkého kontaktu se členy rodiny lidsky pochopitelná, nenaplňuje předpoklady pro udělení doplňkové ochrany. Za konkrétních a výjimečných okolností může vycestování žadatele představovat nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života a porušení čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, a tedy i důvod k udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu (srov. např. rozsudek NSS ze dne 25. 1. 2013, čj. 5 Azs 7/2012-28, č. 2836/2013 Sb. NSS). Článek 8 Úmluvy však neukládá státu všeobecný závazek respektovat volbu osob, které nejsou jeho státními příslušníky, ohledně země jejich společného pobytu a umožnit jim přenést si jejich rodinný život na území daného státu. Tyto výjimečné okolnosti ve stěžovatelově případě nenastaly. NSS nepřehlédl, že stěžovatel se v průběhu řízení před správními soudy oženil s požívatelkou doplňkové ochrany rovněž původem z Kazachstánu a narodil se jim syn, přesto to na jeho právní závěry nemá vliv.

[14] Stěžovatelova situace přitom není obdobná jako v případě, v němž rozhodl NSS rozsudkem 6 Azs 258/2019 a s nímž se stěžovatel srovnává. Věc 6 Azs 258/2019 se týkala dvou nezletilých dětí nízkého věku odkázaných jen na péči matky, které byly formálně osobami bez státní příslušnosti. Stěžovatel není ani ve stejném postavení jako občanka Vietnamu, která žila v ČR s manželem a malým dítětem (oběma též vietnamské státní příslušnosti) pobývajícimi zde na základě povolení k dlouhodobému pobytu a sama o takové povolení neúspěšně žádala (rozsudek NSS ve věci 5 Azs 7/2012). Soudu není znám konečný výsledek řízení o stěžovatelově žádosti o trvalý pobyt; v řízení ve věci prodloužení doplňkové ochrany však ani nemůže zkoumat jako předběžnou otázku, zda stěžovatel splňuje podmínky pro získání trvalého pobytu.

[15] Kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a NSS ji proto odmítl pro nepřijatelnost (§ 104a s. ř. s.). Výrok o nákladech řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s.

[16] NSS přiznal ustanovenému zástupci odměnu za zastupování (§ 35 odst. 10 s. ř. s.). Jde o odměnu za dva úkony právní služby, a to za první poradou s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení a písemné podání soudu ve věci samé (doplnění kasační stížnosti) ve smyslu § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb. (advokátní tarif). Za jeden úkon právní služby náleží odměna ve výši 3 100 Kč podle § 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu, zástupci tedy náleží 6 200 Kč. Dále mu náleží 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů za jeden úkon právní služby podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu, tj. 600 Kč za dva úkony. Zástupce je plátcem DPH, proto mu rovněž náleží náhrada ve výši 21 % z částky 6 800 Kč, tj. 1 428 Kč. Celkem odměna činí 8 228 Kč. Tato částka bude zástupci vyplacena z účtu NSS do 30 dnů ode dne právní moci tohoto usnesení.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 1. března 2021

Ondřej Mrákota
předseda senátu